РОБОЧИЙ НАРОД

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ В КАНАДІ

The Working People
P.O. BOX 3658 WINNIPEG, MAN.

ORGAN of the UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC PARTY in CANADA

РІК X. Ч. 55. СЕРЕДА, 10 ЛИПНЯ, 1918. WINNIPEG, MAN. WEDNESDAY, JULY 10th, 1918. No. 55. VOL. X.

Німецький Амбасадор Фон Мірбах Замордований в Москві

В МОСКВІ ВИБУХЛА КОНТРРЕВОЛЮЦІЯ.

ЛОНДОН, 8 липня. — Півофіціальна телеграма бюра Вольфа вислана в неділю з Москви і переслана до Лондону через копенгагського кореспондента Ексчендж Телеграф Ко. говорить, що в Москві вибухла поважна контрреволюція. Ведеть ся остра боротьба на улицях межи большевицьким військом і соціял-революціонерами.

Контрреволюцію здавлено.

Отримана сьогодня в Лондоні російська бездротна депеша вислана з Москви в неділю вечером каже, що в російській столиці почала ся контрреволюція, однак вона була здавлена.

Арештовано кількасот людий.

ЛОНДОН, 8 липня. — Кількa соток Росіян, включаючи лідера соціял-революціонерів Александровича, зістали арештовані в Москві.

БОЛЬШЕВИКИ ОРГАНІЗУЮТЬ АРМІЮ.

Лише примусова військова служба оборонить Росію.

МОСКВА, 28 червня. — Російський міністер війни і маринарки Лев Троцький заявив, що інтернаціональна ситуація російської совітської републики є така, що тільки сильна армія, зорганізована на основах обовязкової служби може забезпечити її перед ворогами. Він виготовив звіт, в якім обстоює всенародну мілітарну службу так для буржуазії як і для селян і робітників і надіясь, що пятий всеросійський конгрес совітів ухвалить в сій справі відповідний закон. Премієр Ленін одобрив звіт Троцького і тепер випрацьовують ся вже тільки подробиці.

Однаке-заки буде все докладно опрацьоване, Троцький видав розпорядженє реґіструвати всіх мущин в віці від 19 до 40 літ житя та записувати до війська разом з робітниками і членів буржуазної кляси, які родились в роках 1896 і 1897. З буржуазії будуть формовані відділи для такої роботи як копане ровів (траншів), чищене бараків та кемпів і т. п. Єсли опісля члени таких відділів окажуть своїм поведенєм і ділами льояльність працюючій клясі і бідному селянству, вони будуть допущені в ряди звичайної армії.

ПОБИЛИ БОЛЬШЕВИКІВ.

ЛОНДОН, 5 липня. — На захід від Іркуцка чехо-словацькі війська побили большевиків і цілковито очистили околицю на схід від озера Байкаль.

Рівнож зведено битву коло Удінска, 80 миль на схід від озера Байкаль, де большевицькі війська також зістали побиті. Опускаючи околицю, забрали з собою богато воєнних.

НІМЕЦЬКИЙ АМБАСАДОР В РОСІЇ ЗАМОРДОВАНИЙ

Вбийству сего допустилось двох людий. — Алїянти говорять, що Німеччина піде на Москву.

БАЗИЛЕА, Швайцарія, 8 липня. — З Москви надійшли телеграми, які доносять, що там замордовано в суботу німецького амбасадора до Росії графа фон Мірбаха.

Двох невідомих людий, дістаючи дозвіл вступу під фальшивими претенсіями прийшли в суботу рано до приватного бюра графа фон Мірбаха. Виникла ся коротка дискусія. Опісля дали ся чути револьверові вистріли, по яких слідували вибухи ручних гранатів. Смерть амбасадора наступила майже сейчас. Убійникам удало ся непостережено утечи і доси їх не вислїджено.

Паризькі донесення.

ПАРИЖ, 7 липня. — Скоро лише розійшла ся вістка про замордоване німецького амбасадора в Москві, графа фон Мірбаха, міністер внутрішних справ М. Чічерін і його помічник Карахан удали ся до німецької амбасади, щоби висказати співчутє і обурене правительства з приводу сего випадку.

Доси, як доносить депеша з Берліна, не удало ся зловити ані вислїдити убійників амбасадора. З амбасадором, в часі нападу на нього, були разом радник амбасади фон Ріцлер і один з німецьких офіцирів. Жадного з них не скалічено.

Після послідних вісток, граф фон Мірбах проводив саме переговори між Німеччиною а большевиками. Депеша з 5-го липня з Москви з датою 20 червня подає, що Мірбахови удало ся осягнути випущене шістьох фінляндських урядників, в заміну за Льва Каменева, новоіменованого амбасадора для Австро-Угорщини, якого Фінляндці держали, як закладника.

Граф Мірбах був передше амбасадором в Греції. Правительство большевиків згодило ся в ... на іменоване його амбасадором до Росії. В маю сего року надійшла депеша з Москви, в якій були висказані такі домагання німецького амбасадора, що властиво робили Росію німецькою кольонією. Дня 27 мая згодило ся російське правительство іменувати графа фон Мірбаха посередником між Росією а кавказьким правительством. Дня 31 мая одержав він згоду большевиків на веденє мирових переговорів між ними а Фінляндією.

Французька преса з приводу убійства фон Мірбаха.

ПАРИЖ, 7 липня. — Усі паризькі часописи, обговорюючи справу замордовання німецького амбасадора, є тої гадки, що вона буде мати великої ваги наслідки для міжнародних відносин.

"Ля Журналь" говорить про сю подію так: "Се є початок пробудження ся вілости Росії над німецькою тиранією, а "Петіт Журналь" цікаво знати, чи ся многоважна подія не спричинить нових трудностий для Німеччини на сході.

"В стані напруження, що саме істнує між Росією а Німеччиною," говорить "Фігаро",— "сей морд може довести до дуже інтересних непорозумінь".

"Гуманіте" уважає сей вчинок не звичайним мордом, але вчинком отвертої революції, мстивої любови вітчини".

Морд, після погляду "Матін"-а показує, що в Росії є ще люди, що мають на думці честь свого краю і перенятї є патріотизмом, а "Петіт Парізієн" толкує сей вчинок, як "правдоподібне патріотичне обурене, спричинене наближенєм німецького наїздника, що спровокував убійство".

Ленін вислав телеграму до Йоффе.

Базилеа, 8 липня. — Николай Ленін, большевицький премієр вислав слїдуючу телеграму до А. Йоффе, російського посла в Берліні з приводу замордовання фон Мірбаха, німецького амбасадора в Москві:

"Двох незнаних мущин прийшло до німецької амбасади о 2 годині (в суботу) по полудни, маючи документи від спеціяльного комітету. Вони кинули бомбу в канцелярії графа фон Мірбаха, ранивши його так тяжко, що він умер.

"Репрезентанти правительства негайно явили ся в амбасаді і висловили обурене ізза акту, який вони уважають як політичний маневр спричинити непорозуміне. Правительство підприймає всі міри, щоби викрити убійників і поставити їх перед спеціяльний революційний трибунал.

"Підприйнято спеціяльні міри для охорони німецької амбасади і горожан. Правительство просить Вас висловити німецькому правительству обурене російського правительства і передати його симпатію родині небіщика графа".

Лондонські газети сподівають ся походу на Москву.

ЛОНДОН, 8 липня. — Тутешні газети бачуть в замордованю графа фон Мірбаха, німецького амбасадора в Росії випадок великої ваги, який може мати далекосяглі наслідки.

"Ді Дейли Мейл" і "Ді Дейли Експрес" годять ся в тім, що замордоване може мати важні консеквенції і порівнюють його до замордовання архикнязя Франца Фердинанда в Сараєві чотири роки тому назад.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК В ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ, 6 липня. — Після донесень з Мадриту еспанські робітники постановили вийти 15 липня на генеральний страйк. Так як міністер публичних робіт не вспів вимочи на богачах щоби сї заадгодили домагання астурійських робітників, робітничі організації величезною більшістю голосів рішили вийти на генеральний страйк. Угольні копи заявлюють, що вони не вернуть до праці так довго, доки капіталісти не згодять ся на всі домагання робітників.

ВІСТИ ПРО РЕВОЛЮЦІЮ НА УКРАЇНІ ПОТВЕРДЖЕНІ.

Революціонери мають 75.000 добре узброєного війська.

МОСКВА, 28 червня. — Донесення, що на Україні почала ся революція потверджують подорожні, що прибули з Києва до Вітебска. Вони оповідають, що 75 тисяч добре вооруженого революційного війська маширує в напрямі Києва з Фастова, залізничого осередка, сорок миль на полудневий захід від Києва. Відділи німецького війська уступають в напрямі Києва. Получене між Києвом а Одесою було перерване в протягу 4-ох днів.

НІМЕЧЧИНА ПОСИЛАЄ БІЛЬШЕ ВІЙСЬКА НА УКРАЇНУ.

Німці облупили укр. населене з поживи.

ВАШІНГТОН, 8 липня. — На Україні одістали такі заворушення, що Німці були змушені значно побільшити свою армію в занятій території.

Край вістав зрабований Німцями зі всіх текстільних виробів, як також з поживи. Спори між німцями і селянами довели до поораня послідними розлогих засівів.

Донесеня з індустріяльних центрів показують, що там є богато безробітних, яких положене є дуже серіозне, як також знецінуване платні і замикане фабрик викликують заворушеня. Німці пробували отворити наново декотрі фабрики і відновити індустрію, однак се вдало ся їм зробити лише в части.

ВОЗДУШНА ПОЧТА НА УКРАЇНІ.

АМСТЕРДАМ, 1 липня. — Минувшого тижня на Україні почалась воздушна почтова комунікація. Перша воздушна лінія зістала отворена між Київом і Кримом. Є все потрібне для регулярних полетів.

В систему воздушної почти входить лінія Київ — Берестє-Литовський (300 миль). Сю віддаль перелітае ся за чотири години. Затим йдуть: лінія Київ — Одеса (300 миль), лінія Київ — Екатеринослав, лінія Одеса — Николаїв — Херсон, лінія Одеса — Букарешт, лінія Київ — Харків — Севастополь — Теодосія. Загально, полети будуть відбувати ся на просторі 1.120 миль. Машини будуть держати ся в воздусі по 13 годин і возити по 200 фунтів почтових пересилок. Кожда машина має на 200 коний сили. На кождій машині будуть по два летуни.

Українським селянам і робітникам ні чуть не легше стало від того, що Німці зі Скоропадським завели на Україні воздушну почту. Се почта служить для інтересів пануючої кляси на Україні і кайзерівських наїздників. Укр. працюючій клясі треба землі і фабрик і тому вона не тішить ся такими новітними урядженями на Україні, як воздушна почта, а веде завзяту, кроваву боротьбу зі Скоропадським і його німецькими приятелями, які відбирають від неї ту землю і фабрики.

АЛЇЯНТИ ХОЧУТЬ ИТИ НА СИБІР.

Алїянтська воєнна рада рішила підприняти відповідні кроки навіть без згоди Злучених Держав.

ВАШІНГТОН, 6 липня.— Президент Вилсон мав нині конференцію з міністрами Лєнсінгом, Бейкером і Деніелсом та з шефом морських операцій Венсоном. Покищо невідомо офіціально нічого про ціль конференції, однаке вісти кружать, що на конференції мала обговорюватись теперішна ситуація Росії. Відомим є, що алїянтські представителі настоюють на те, щоби президент Вилсон потвердив американську і алїянтську інтервенцію в Росії.

Знова після донесень "Юнайтед Прес", міжалїянтська воєнна рада з генералом Фошом на чолі, рекомендує президентови Вилсонови як найскорше вмішати ся в російські справи і відправити в Росію так мілітарну як і економічну експедицію. Сей рапорт воєнної ради находить ся в руках президента вже від 3-го липня.

Єсли президент Вилсон відмовить ся дати свою згоду на подібну інтервенцію, то дуже можливо, що Велика Британія, Франція, Японія і Італія на рекомендацію воєнної ради підуть в Росію без участи Злучених Держав.

Британські, французькі, японські і американські матроси зісїли з кораблів у Владивостоці, щоби охоронити алїянтські консуляти в часі боїв між чехо-словацькими і большевицькими військами.

Чи Злуч. Держави згодять ся на домаганє алїянтської воєнної ради відносно російської ситуації, покаже недалека будучність. Одник люди, які ближше обзнакомлені з заграничною політикою Злуч. Держав говорять, що президент Вилсон ніяк не згодить ся на мілітарну інтервенцію в Сибірі, а від сего правдоподібно буде залежати і дальша акція західних союзників.

СОВІТСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ПРОТИ ІНТЕРВЕНЦІЇ АЛЇЯНТІВ.

ШТОКГОЛЬМ, 2 липня. — З Москви доносять, що воєнний міністер Троцький опублікував слідуючу заяву з приводу пропонованого воєнного вмішання ся союзників у внутрішні справи Росії:

"Совітське правительство буде уважати оружне вмішане ся алїянтів в російські внутрішні справи як посягане на свободу і независимість Росії, але в той же час воно не заключить союза з Німеччиною для боротьби з наїздом союзників.

ЯПОНІЯ НЕ ПІДЕ НА РОСІЮ БЕЗ ЗГОДИ АМЕРИКИ.

ТОКІО, 8 липня. — По двох тижнях переговорів над просьбою алїянтів, щоби Японія зробила інтервенцію в Сибірі, Японія рішила ся не робити інтервенції доки Злучені Держави не призначать ся до сеї просьби.

БРАНДАЙС ГОЛОВОЮ АМЕРИКАНСЬКОЇ МІСІЇ В РОСІЮ.

ВАШІНГТОН, 30 червня. — В місцевих офіціяльних кругах усильно поговорюють про те, що найвисший судія Луїс Брандайс буде назначений головою економічної місії, котру Злуч. Держави вишлють на поміч Росії.

Брандайс має більше шансів бути назначеним на се вельми відвічальне становиско, чим полковник Гавз.

Послідний, хоч і являв ся завсігди особистим представником президента Вилсона за границею, не є таким радикальним, як Брандайс, котрий дуже тепло буде принятий всіми клясами російського революційного народа.

Говорять також і про других кандидатів, однак Брандайс має найбільші шанси стати на чолі місії.

НІМЕЦЬКІ І УГОРСЬКІ ПЛІННИКИ ВОЮЮТЬ НА СИБІРІ.

ЛОНДОН, 9 липня. — Депеша до "Дейли Мейл" з Харбіну під датою 1 липня доносить, що американська офіціяльна місія, яка щойно повернула з Сибіру до Харбіну потверджує недавні слухи про присутність в Іркуцку 10.000 уоружених німецьких і угорських воєнних плінників.

ДО РОСІЇ РОБІТНИКИ А З РОСІЇ ПАНИ.

ЛОНДОН, 6 липня. — М. І. Терещенко, бувший міністер заграничних справ в правительстві Керенського прибув до міста Берген, в Норвегії. Він втік з Росії через Мурманське Побереже і надіїть ся незабаром прибути до Парижа, де під сю пору перебуває Керенський.

Тепер настали такі часи, що до Росії приїздять з усїх усюдів робітники і там остають ся, а з Росії утікають самі пани, а утікши за границю представляють Росію в найчорнійших красках.

ВАЖНЕ!

Для робітників міста Вінніпегу.

Робітнича юнія ч. 400 скликає

Масовий мітінг

в Лейбор Темп'л, на Джеймс ул.

в справі робітничої платні, організації робітників і в иньших справах. Бесідники будуть говорити в мовах: українській, англійській, ісляндській і польській.

Мітінг відбуде ся в неділю, **дня 14 липня с. р. о год. 3 по полудни.**

Приходіть самі і кличте других.

Комітет юнії ч. 400.

НІМ.-РУМУНСЬКИЙ МИР, — СЕ РАБУНОК.

АМСТЕРДАМ, 6 липня. — Послїдного четверга в берлінськім парляменті вела ся горяча дебата над німецько-румунським "миром". Независимий соціяліст Др. Кон виступив проти німецько-румунської угоди і німецьких мілітаристів вказуючи, що подібні угоди є нічим иншим як тільки рабунком. Він говорив:

"Ми відкидаємо німецько-румунську угоду, бо вона так само, як німецько-українська угода, не принесе дійсного мира. Румунські Жиди все таки не мають ще прав. Німецько-румунська угода се лише погоня за нафтою і зелізницями.

"Угода ся є нічим иншим, як тільки закритим, а може й відкритим рабунком..."

Тут предсідатель парляменту візвав бесідника висловлюватись більше уміркованно.

Др. Кон закінчив свою кри[illegible]:

"Доки мілітаризм не буде переможений, ми не можемо мати тревалого мира".

ЗАМІСТЬ ДОЩУ — СНІГ.

ЦЮРІХ, 5 липня. — Віденські газети принесли тут вістку, що майже в цілій Австро-Угорщині впала сніговиця і стало дуже зимно. Великі сніговиці випали навіть в Боснії і Дальмації. Сніг падав через девять годин і подекуди упкодив збіже.

ВІД ЕКЗ. КОМ. У. С. Д. П.

Отсим повідомляєть ся всі відділи У. С. Д. П., що партійна конституція, в якій містить ся також вказівки для [illegible] відділів У. С. Д. П. і правила формального веденя зборів, вже вийшла з друку і продаєть ся в кождім **Окружнім Комітеті** нашої партії по 10 цт. за примірник.

Обовязком кождого відділу є замовити більшу скількість конституцій, щоб кождий член мав нагоду купити собі один примірник.

Екз. Ком. У.С.Д.П.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТОВАРИШІВ НА СХОДІ.

Відділи і членів нашої партії як і загал наших робітників на сході повідомляємо, що нині виїхав на схід тов. М. Княжевич від Українського Робітничого Дому в Вінніпегу в ціли колектовання фондів на будову Укр. Роб. Дому. Товариші повинні помочи йому в його так важній роботі всіми способами. Тов. Княжевич вступить насамперед до Форт Франсес а звідти поїде дальше на схід.

Будьте приготовані на його приїзд.

ВІД АДМИНИСТРАЦІЇ "Р. Н."

Повідомляєть ся інтересованих, що всіякі справоздання, оповіщеня, оголошеня і т. п. задля браку місця в сім числі "Р. Н." будуть поміщені в слідуючім числі.

ВЖЕ ВИЙШОВ І ВИСИЛАЄТЬ СЯ ПРЕКРАСНИЙ І ВЕЛИКИЙ "РОБІТНИЧИЙ КАЛЕНДАР", ЯКИЙ ПОВИНЕН БУТИ В РУКАХ КОЖДОГО УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИКА І КОЖДОЇ УКР. РОБІТНИЦІ. — ЦІНА ЛИШЕ 50 ЦТ. — ЗАМОВЛЯЙТЕ СЕЙЧАС В РЕД. "РОБОЧОГО НАРОДА".

"РОБОЧИЙ НАРОД"
(The Working People)
The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party,
Affiliated with the S. D. Party of Canada.
Published semi-weekly by
The Executive Committee of the U. S. D. P. of Canada,
at 650 Main St. Winnipeg, Man.

D. Mogylak, Managing Editor and Manager.
Phone St. John 1465
Subscription $2.00 per year.

"РОБОЧИЙ НАРОД"
виходить в Канаді і найстарша з Америці соціял-демократична часопись, орган Укр. Соц. Дем. Партії в Канаді.
Виходить два рази на тиждень.
За редакцію і адміністрацію відвічає Д. Мойсюк.

Річна передплата на "Р.Н." виносить $2.00
ПЕРЕДРУКИ ДОЗВОЛЕНІ ЗА ПОДАНЕМ ЖЕРЕЛА.

Рукописий не звертає ся.
ЗА ОГОЛОШЕНЯ РЕДАКЦІЯ "Р. Н." НЕ ВІДПОВІДАЄ.

Адреса до "Р.Н." така:
"РОБОЧИЙ НАРОД"
Box 3665, (Sta. B.) Winnipeg, Man.

РАБСЬКА ПОЛІТИКА УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ В АВСТРІЇ.

Царську самодержаву Росію справедливо називали "тюрмою народів".

Російська "тюрма народів" відіграла вже свою ролю в сьвітовій історії і перейшла до минувшини. Не помиляю ся, коли скажу, що її місце заняла тепер Австрія. Ся послідня й перше не богато була втіла від царської Росії, однак тепер вона вповні заслугує на назву "тюрма народів".

В Австрії є богато народностий. Правляча класа Австрії все кидала кістку незгоди між поодинокі народи і тровила їх одних на других, щоби тим способом відвертати працюючі маси від класової боротьби, щоби ті маси можна було ловити на вудочку оборони "національних інтересів", їх власними по народности буржуазними політиками.

І в Австрії йшла боротьба. Боротьба, з котрої працюючій класі, як такій, не було хісна.

Боротьба за університети, висші і низші школи, за "рідними, між полудневими Славянами і Мадярами, і т. д. і т. д.

Боротьба за університети, висші і низші школи, за "рідну" мову в урядах, за написи в рідній мові на публичних місцях і дороговказах, на зелізничі білети в рідній мові і пр. і пр.

Такими річами буржуазія кождої народности ловила свою по народности працюючу масу і коштом її скіри вела свою буржуазну політику. Через те й велась "національна боротьба" в Австрії між її поодинокими народами.

Буржуазія всіх народностий розуміла ті "національні домагання", "національні інтереси" по свойому, і "розпинала ся" за ними не тому, що хотіла споминем їх поліпшити тяжку долю працюючої класи свого народу (В-м самій і так добре поводило ся), але тому, щоби самій доступити до більшої участи в тягненю зисків з того свого народу.

Додати тут треба, що сьвідома частина працюючої класи всіх народностий Австрії гуртувала ся вся в соціял-демократичній партії і вела свою відрубну робітничу політику.

В австрійській тюрмі народів були й до нині є — Українці. Вони мають не дуже то "дружелюбивих" сусідів Поляків, себто не Поляків як нарід, але польських дідичів, старостів, судій, професорів, учителів і богато всіляких инших урядників.

Над Українцями і Поляками є австрійська рука, котра в центрі, з Відня дає напрям головній політиці.

Під Австрію прийшли Поляки і Українці не однаковими. Поляки прийшли з подіяної польської держави і мали всіх "великих" людий, що "могли" і "вміли" панувати над працюючим народом. Українці-ж прийшли з від одного пана під другого, прийшли під Австрію, і з них вже не лишило ся нічого лише "поп і хлоп". "Великі" люди України пішли були на сторону своїх сильніщих сусідів Поляків і Великоросів, під котрих панованем була Україна.

Австрійське правительство віддало під панованє польській пануючій класі польську працюючу масу і українську. Польська пануюча класа добре виповняла свій "обовязок" супроти польської і української працюючих мас.

Однак за послідних кілька десятиліть повстала серед Українців своя інтелігенція і дрібна буржуазія, особливо розрослась вона в послідних кількох роках перед війною. Українці мали вже своїх не лише попів, але й адвокатів, професорів, судій, учителів і всіляких урядників в державній службі, мали сотки своїх економічних, торговельних і позичкових інституцій, в котрих працювали сотки і тисячі своїх українських урядників, [illegible] українських [illegible] і робітників.

Розуміється, що ті попи, адвокати, професори, урядники по державних та і по приватних укр. інституціях мали свої інтереси, не національні і безкористні селян і робітників. Вони становили окрему класу, дрібну буржуазію.

Всі вони почули на собі австрійсько-польську руку, котра не допускала їх до вибраня їх "повним овочем праці," яку вони "накладали" над українським народом. Вони й пішли ся в перівній боротьбі з польською панучою класою, яка не хотіла добровільно уступити свого "стану посідання".

Від заведення в Австрії виборчої реформи до парламенту, Українці здобули значне число посольських крісел у Відни. Від тоді й зійшла боротьба на більшу скалю між українськими націоналістичними (буржуазними) послами і польськими буржуазними послами з Галичини — за монополь на панованє над українським працюючим народом.

І українські посли "борони ся".

Вони, як заступники середньої класи: попів, адвокатів, професорів, урядників, бизнесменів, ніколи не обороняли інтересів укр. працюючої класи. Вони були проти законопроектів, які вносило в користь робітників само правительство, вони боронили інтересів великих обшарників, проводили велику кампанію і голосували проти ввозу аргентинського і румунського мяса до Австрії. А радикальних послів, що були за ввозом мяса до Австрії зза границі, націонал-демократична "Свобода" нарисувала в формі свиний, стоячих за воротами.

Читач подумає собі, що ті українські націонал-демократичні посли боролись бодай за "загальнонародні справи" українського народа. Хто так думає, дуже помиляєть ся.

Приблизно від початку 1906 до кінця 1913 р. політика укр. послів в австрійськім парламенті крутилася коло двох справ: виборчої реформи до галицького сойму і українського університету у Львові.

І що з того вийшло? За протяг часу "боротьби" укр. послів в віденськім парламенті виходив завсігди один великий пшик.

Коли правительство було в дуже скрутнім положеню (прим. при ухвалюваню буджету, або нових воєнних кредитів) і укр. посли могли притиснути те правительство до стіни, щоби воно зробило якийсь рішаючий крок в полагодженю одної або другої з двох згаданих мною справ, то тих великих "оборонців національних справ" правительство все вміло заманити на якусь вудочку і потягнути за собою. Коли укр. посли пішли за правительством "на слово" і голосували за тими новими мільонами (які йшли на збільшуване австрійського мілітаризму, а які треба було стягнути з працюючих мас) з "надії", що правительство полагодить їхню справу пізнійше, то ціла історія завсігди кінчила ся тим, що правительство висвистало йотів на "Тирольців Сходу" і вони пошивали ся в дураки.

Так було кілька разів за протяг кількох літ. В найкритичніших для австрійської монархії хвилях все ставали її на ратунок українські посли, не дістаючи за те нічого.

Так було при ухвалюваню усіх буджетів, так було при ухвалюваню мільонів на будову 60-мільонових дреднавтів, так було при ухвалюваню нового, найгіршого, який коли був закона на случай війни, котрий зістав ухвалений ще кілька років перед війною, а на підставі котрого підчас війни можна було забирати від цивільного населення все до послідної сорочки. Розуміється, з під того закона були вилучені члени цісарської родини і князь Ліхтенштайн, які посідають в Австрії величезні маєтки. Їх, бачите, рухати не можна було. Однак за тим всім голосували всі українські посли!

А що казали вони перед народом? Вони-ж прецінь уходили за опозицію в австрійськім парляменті! Вони-ж йшли до Відня бороти ся з тим правительством!

На се була дуже проста рада: "Хлопам" на селі посли говорили таке: Заносить ся на війну між Австрією і Росією. Москаль гнобить Україну, а ми тут в Австрії ще таки дихаємо. Як прийде до війни, то треба, щоби Австрія побила Москаля і освободила бодай так як Галичину ще й рос. Україну. Тому нам треба бути за тим, щоби Австрія була мілітарно як найсильнійша держава. Тому й ми голосуємо за всіми військовими видатками і мілітаристичними законами.

В такім дусі й писала "патріотична" преса для зацитькання народу.

А "великі риби" мріли й радили між собою про велику українську державу під опікою Австрії, з котримось австрійським архикнязем, як укр. королем.

Коли-ж не можна було укр. послам оправдати себе і заткати рота народови надходячою війною і "небезпекою дикого Москаля", тоді укр. нац. дем. посли придумували новий спосіб: пожадали се відручне письмо цісаря до українського клюбу і ситуація була вратована. "Телячому восторгови" між "Тирольцями Сходу" не було кінця і міри. Панове посли, "патріотична" преса і меншого калібру буржуазна інтелігенція йшли перед народ і трубіли: Бачите, сам найясніший монарх пише власноручно до українських послів, а тим самим і до всього укр. народа і висказує їм признанє за їхню льояльність до Австрії. Цісар як цісарем, еще ніколи не писав до репрезентантів жадного народа відручного письма — а се зробив аж до Українців! Чи не тішити ся нам? Чи не стоїть вірно при тому [illegible] австрійського правительства?

[illegible] національно-демократичн[illegible] [illegible] фабрикувальних [illegible] в союзі з правительством [illegible] перед [illegible] будь відважив би ся [illegible].

Проф. Грушевський, про котрого тепер так на всі лади пишуть і говорять, написав був ще перед роком до війни книжку п. н. "Наша Політика", в котрій немилосердно збичував укр. нац. дем. послів, доказавши їм, що вони до того часу, коли була написана книжка, ні разу не поставили рішучо своїх домагань перед правительством, а все виляли перед ним хвостом, все лазили перед ним на колінах і по рабськи вислугували ся Австрії в найкритичнійших її хвилях. Се все доказав укр. послам в Австрії проф. Грушевський в своїй книжці, а його чейже ніхто не може підозрівати в протиукраїнстві, як се тут в Канаді робить декотрі укр. недоварені політики і редактори, гавкаючи на укр. соціялдемократів за їх критиковане укр. буржуазної політики як тут так і в старім краю.

Укр. буржуазія в Австрії не змінила своєї рабської тактики супроти правительства й підчас війни. Підчас наступу Росіян на Галичину і по вигнаню їх з галицьких земель, на рогачах австрійського правительства вимордовано тисячі зовсім невинних укр. селян, робітників і інтелігенції, тисячі инших мучили ся невинно й погинули від хороб і голоду по ріжних воєнних таборах. Однак се не вадило укр. буржуазії: панам послам, урядникам, попам, разом з "великим мучеником" Шептицьким і австрійським архипатріотом Костем Левицьким тішити ся і витяти попід небеса у Львові якогось там архикнязя Вільгельма, майбутнього кандидата на короля України. І се робило ся тоді, коли на т. зв. російській Україні довершував ся республиканський устрій.

Те саме укр. буржуазія устами своїх парламентарних послів заявила ся були тоном за задержанем Галичини при Австрії, хоч Україна була вже самостійною державою і мала републиканський устрій. Чи не сьвідчить се, що укр. буржуазія в Австрії воліла бути під Австрією, хоч і "чужою", але монархістичною і капіталістичною, чим під Україною, хоч своєю, але републиканською?!

І тому хай укр. робітники і фермери в Канаді не дуже дивують ся, що заступники австрійського політичного життя, яку принесли депеші з Амстердаму з дня 20 червня, а котрій стоїть слідуюче:

"...З другої сторони українські посли в австрійськім парламенті мають посипати на ратунок німецький націоналістичний партії для поверта фон Зайдлера до послідного, заявлюючи, що они будуть голосувати за буджетом і воєнним кредитом під услівєм, що премієр останеть ся при уряді. Они мали заявити, що они не стерплять його усунення на розказ Поляків".

Се є продовжене тої рабської, продажної "політики" укр. послів, яку вони провадять через цілий час в австрійськім парламенті.

І ми нішо придали ся тут немісна писанина "Укр. Голосу", котрий чомусь поспішив ся "оправдати" поступок укр. послів і написав так:

"Українські посли попирають правительство тому, щоби подія Галичини вже раз перевести в діло і бути увільненими з польсько-шляхотського ярма".

В такий критичний час для австрійського правительства, як тепер, коли проти нього повстають всі народи, коли по цілій державі відбувають ся бунти голодного населеня, коли Австрія є на передодню революції, в той час оправдувати відпирачів того правительства не можна нічим. Се можуть зробити лише такі самі як ті, що підтримують те правительство на [illegible].

Але як нам від "Укр. Голосу" не кинуть навіть кидати колод під ноги катови Скоропадському, то чому-ж би їм не "оправдувати" чиюсь рабської, продажної політики укр. послів? Вони-ж на одній копиті шиті і сповняють однакову службу супроти укр. працюючого народа. Ріжниця лише та, що "наші патріоти" в Канаді ще дуже зеленеські супроти старокраєвих і ведуть "політику" на меншу скалю.

Провістор.

РОСІЙСЬКІ СОВІТИ.

II.

Большевики заволоділи властю не тому, що серед них були Ленін, Троцький, Йоффе, Горкий і Ко., а тільки тому, що за ними були Совіти.

Єсли би Совіти не були большевицькими, а такими же консервативними, якими були міністри князя Львова, то міністерство послідного щасливо жило би і по сей день, і, бути може, в Росії вже був би цар.

Єсли би Совіти, подібно як міністри і генерали Керенського, занимались були балаканою і не стреміли до революційних завоювань, то тимчасове правительство, розуміється, жило би і добродушествовало би й до сих днів. В Росії було би "ні тепло ні горячо". Робітники і селяни були би в загороді. За те кулями, богами, ге[illegible] мерзьке, [illegible] було би [illegible].

З цього вийшло. Власть [illegible] Совітами і тимчасовим правительством, і Совіти одержали побіду. Тимчасовому правительству більше не вернути ся, не і не воскреснути міністерству кн. Львова.

До падолистового минувшорічного большевицького повстання Совіти вже сформували ся і вибирались всьою російською масою дорогою рівного, тайного, прямого і загального голосовання. Совіти стали більше демократичні (народними), чим коли будь попередно.

Большевики через те і сильні, що всеціло опирають ся на Совіти і боять ся від них відірвати ся. Большевики без Совітів — будинок без фундаменту.

Головних Совітів в Росії начисляють поверх 700. Совіти розкинені в дійсности по всій Росії, по всіх містах, повітах, селах і присілках. Росію управляють не большевики, а Совіти. Большевики прийшли і можливо відійдуть, а Совіти остануть ся. Політична власть в Росії буде така, які будуть сьмі Совіти.

Вчера меншевики, нині большевики, а завтра можливо монархісти, если тільки такими будуть Совіти.

Совіти — се висків народної масової волі. Коли нарід побачить, що теперішна власть лукавить і поступає не в його інтересах, то Совіти скинуть ту власть, як скинули тимчасове правительство кн. Львова і Керенського.

Не Совіти зависять від большевиків, а большевики підвинуть ся Совітам. Росія шукає собі нової власної форми парляментаризму. Совіти — се нова форма російського парламенту, в котрий входять всі на сові свої населення: селяни, робітники, інтелігенція, учителі, зелізнодорожники, судові, почтово-телеграфні і др. служащі, в котрий входять представники всіх клас всіх 78 мілій, заселюючих Росію.

Совіти — найдемократичнійша форма нинішного правительства.

Контрреволюціонери всілякого татунку все журять ся Установчими Зборами. Оно вже було в минувшім лютім, коли перший раз в Москві зібрались з цілої Росії представники Совітів. Сей перший Совіт Совітів і був Російськими Установчими Зборами, котрі отримали привітну каблеграму від американського народа через президента Вилсона. Совіт Совітів був тронутий увагою американського народа.

28 червня в Москві опять скликають ся Совіт Совітів (котрий зістав був відложений до 3 липня і відбув ся того же дня) для обговорення і порішення загальнонаціональних питань.

Таким способом корінь Росії в Совітах, а не в тій або иншій форми правительства. В Росії є одно правительство — Совіти, одна република — Совітська.

І той, хто бажає тепер мати діло з цілою Росією, зі всім російським народом, той мимохіть повинен признати Совіти, а через них і нарід.

Зауважте, тепер в донесенях з Росії рідко згадують імена большевиків і їх верховодів; тепер все частійше і частійше говорять про Совіти, про совітську републику, про совітське правительство, про совітську Росію.

Совіти — російський парламент, зложений не з панів і не з дворян а з селян і робітників, з інтелігенції і вояків з людий, находячих ся в морени народнього масового життя.

В Совітах російський нарід учить ся самостійно, без посторонньої помочі і вказівок ріжних панів вести політичне, економічне і правне жите свого краю. Хай будуть ошибки і недостачі. На них нарід навчить ся. За те він самостійно устроює своє обновляюче ся жите. Він — російський нарід — державний властитель своєї землі. Не перешкаджайте-ж його гігантському будованю.

В. Озрунов в "Рус. Гол."

ВОЄННІ ПРИГОДИ НІМЕЦЬКОГО ДЕЗЕРТИРА.

XV.

НА ПРИПІНЦІ УТЕЧІ.

(Продовжене).

З уступленем пітьми стрілянина ставала щораз сильнійшою і завзятійшою. Хотяй ми нічого не бачили, то все таки стріляли на сліпо, щоби ворог не пробував підприняти атаку. Ми не мали ніякої цілі, а тільки стріляли в напрямі ворожих окопів. Через ніч нам наносили досить амуніції і матеріялів та наслали сьвіжої помочі в людях. Принесено також богато мішків наповнених піском, котрими ми заслонялись від куль. Під ранок саперів звільнено від праці. Ми мали зібратись на фармі поза боєвою лінією. Фармерське господарство було цілковито ненарушене, навіть худоба була ще там; одначе всего того дуже скоро не стало. Поволи находилось там кілька сот жовнірів і розпочалась дика погоня за качками, гусьми, голубами і т. п. В кількох годинах зловлено около 500 штук хатньої птиці і всюди почалось приготовлюване обіду.

На сусіднім поли було більше чим вісімдесять коров і бичків. Постріляними їх всіх, жовніри забрали їх на помину до полевих кухонь. Окрім худоби забрано також сіно, вівес, одним словом все, що там находило ся. Навіть солом'яні накритя та причепи порозбирано і забрано до кухонь на паливо. В кількох годинах з цілого господарства не остало ся нічого а властителя поставлено в положенє жебрака. Я бачив властителя того ранку, але він так скоро пропав десь з жінкою і з дітьми, що ніхто не міг знати що з ним стало ся. Фарма ця раз була виставлена на арматний вогонь і він правдоподібно десь щасливо скрив ся з родиною. Ніхто не інтересував ся тим, що з ним стало ся.

Карабінові кулі, змірені за високо, безнастанно свистали [illegible], ніхто тим не клопотав ся помимо того, що кількох [illegible] було убитих. Один жовнір з нашої компанії, що звав ся Мертенс, сидів на землі і чистив свій карабін, коли ворожа куля пробила йому карк; в пару мінут опісля він не був вже між живими. Ми похоронили його на фермерськім городі, поставили його шолом на гробі і забули про нього.

Недалеко фарми була установлена німецька далеконосягла армата-говіцер. Сю батерію ворог острілював дуже сильно. Власне тоді наїхали три вози з амуніцією для батерії. Між ними був сержант з Франкфурту над Мейном, по імени Лєві. Його брат, також сержант, був власне в тім відділі, що переходив коло нас з амуніцією. Ми були зацікавлені чи їм вдасть ся пройти ся через ворожий вогонь до нашої батерії. Якийсь час, здавало ся, все йшло добре, аж могло сержант, брат нашого сержанта зістав влучений великою стрілою; його розірвало на кусні разом з його конем. І всему тому приглядав ся його рідний брат. Воно тяжко згадати, що він тоді думав. Ми бачили тільки як він дрожав. То було все; відтак він стояв як мертвий. Не зважаючи куль, що падали кругом, він пішов прямо аж на місце катастрофи, забрав тіло свого брата і приніс між нас. В убитого не було чистини лівої і майже цілої правої ноги; кусок кулі величини кулака находив ся також в грудях убитого. Положивши розірване тіло на землю, він поспішив назад відшукати другі части тіла. Він приніс ногу, одначе не міг відшукати стопи, її розмесло десь на дрібні кусочки. Похоронивши розторощене тіло, сержант дістав від одного офіцира [illegible] генерального штабу і зазначив докладно місце де находив ся гріб брата, щоби колись по війні можна відшукати те місце.

Але за той час фармерська хата перемінила ся в станцію бандажованя. Після числа ранених що прибували сюди з боєвої лінії можна було бачити, що наші страти побільшувались з кождою годиною. Щоби фармерська хата не була дальше метою для ворожих куль, ми постинали високі тополі, які виставали в гору і хата була тепер закрита тільки малельким горбком. Під ніч ми знова мусіли вертати до окопів, бо Французи відновлювали свої атаки. Сьвіжі жовніри були дуже роздратовані; їм було тяжко привикати ся до безперестанного карабінового вогню. Много з них упало тоді, коли вони декались занятя своїх позицій. Їхні сині уніформи були знаменитою метою для ворожих куль, коли вони зближались, щоби заняти позиції.

В ночи було досить спокійно і ми розговорювали з прибувшими жовнірами. Деякі з них мали нагоду дишитись до служби при залозі, але вони захотіли йти на фронт. Тепер будучи на фронті тільки один день а вже їм всего відбаглося. Вони мали цілковито відмінне поняття про війну від того, що тепер їх стрінуло. Вони думали, що війна се тільки випадок, віряли в гарне французьке вино, мріяли про чудові замки, де будуть перестоювати тижнями; вони думали навіть, що на фронті дістануть тільки їди і напою в кілька самі захочуть. Се є війна, а в війні кождий візьме собі те, чого захоче.

Про такі дурниці вони наслухались від ветеранів з війни 1870 — 1871 року, і вони були увірені, що їдучи на фронт, вони їдуть вести авантурниче і легке жите. З великим негодованем вони сиділи тепер в брудних окопах, на дощи, окружені великою сьвідомістю трупів. І кожної мінути були наражені на утрату свого житя! Се була цілком инша війна від тої, яку вони малювали собі в своїй уяві. Вони не знали нічого про їшкі відворот а через се й не дивувались коли на [illegible] про випадки послідних днів.

(Далше буде).

Джон Рід.

РОСІЯ В ПРАВДИВІМ СЬВІТЛІ.

Росія під управою большевиків і селян зовсім не є такою, як думає Америка завдяки буржуазним рипортерам, дипльоматам і бизнесменам.

Сьвіт, годований брехнями капіталістичної преси, представляє собі пролетарську републику вище хаотичну (бедламу) масу дізорганізації і тиранії, де анархісти, пяні моряки і німецькі агенти тамують в розпустному, деструктивному танці. Ні! Дізорганізація була доконана за Николи II, котрий, що поводому було звісним, знищив російську армію і російську систему зелізничу, щоби заключити осібний мир з Німеччиною.

Буржуазний елемент в коаліційнім правительстві Керенського погіршив ті обставини, щоби знищити революцію... Большевики дістали знищену Росію. Жовніри дезертували мільйонами. Залізниці дорогі рвалітали ся.

Большевики дістали Росію виснажену і голодуючу. Підчас мирових переговорів з Німеччиною Росія не була в такому безладю, як була в послідних двох місяцях за пановання Керенського. В містах було більше живности, лучший порядок на вулицях і російське жите розвивалось так скоро, як ніколи передтим... Керенський лише продовжав царську інституцію під трохи зміненими обставинами капіталізму. Під большевицькою управою повстало зовсім нове поняте про державу, нові політичні тіла — Совіти.

Повстала нова індустріяльна організація (фабричні комітети); наскрізь нова просьвітна система; новий рід народньої армії і фльоти: нова аграрна (земельна) система; десятки тисяч сильних, популярних газет в тисячах газет, тисячі нових книжок, брошурок, пісень.

"Тиранія" большевиків істнує лише в уяві інтересованих людий, котрі дуже рідко, а переважно й ніколи не протестували проти обмеженя свободи слова і зборів в инших краях. Так, газети замикано в Росії, людий брали до тюрми, большевицькі комісарі робили всілякі труси, але се студує Америку, що майже нікого не арештовано за його переконання.

Причиною заборони найбільшого числа часописий було не реступлене большевицького закона, на підставі котрого огорошувано були державною монополією. Другі газети замикали ся за друковане в часі домашньої борби брехонь (приміром широко окричане масакрування жіночого регіменту в "Зимовій Палаті"), котрі побуджували людий до проливання крови на вулиці. Звичайно також декотрі з тих газет, що мали коло себе малий гурток буржуазні з богато гроший, а пролетарські газети з своєю величезною публикою потребували паперу і друкарень...

Арештували лише тих людий, котрим доказано, що они брали участь в заговорах; арештували тих, що брали участь в оружнім повстаню; тих, котрих зловили на хабарництві; тих, котрі були відвічальні за поширюванє брехонь; арештували найбільше активних членів старого провізоричного правительства.

Більша часть урядників, кадетської партії, котрі були отвертими ворогами народа єще й тепер є на волі. Провідники соціялістичної правиці і лівиці: Лібер, Дан, Гоц, Церетелі, Скобелев і Чернов, котрі в своїй ворожнечі до большевиків доходили до крайности, могли (тоді, коли я мав послідну відомість з Росії) скільки їх серце забажало писати, робити заговори і виголошувати перед численною публикою ворожі большевикам промови.

Брешковська не є арештована, Плеханов не є арештований, Чайковський, той, котрий в січни підчас конвенції зелізнодорожних робітників заявив, що будеть ся уживати проти большевиків старої терористичної тактики — не є арештований.

Розуміє ся, що історія про [illegible] (большевиками) є сьміщно брехливою.

В листопаді підчас атаку на Зимову Палату згинуло десять большевиків, але не згинув ні один її оборонець; їх (оборонців) розоружили і позволили піти домів. Слідуючого тижня в ріжних борбах згинуло може двайцять юнкрів.

В борбі проти Керенського згинули сотки червоногвардійців, а козаків незначне число. В Москві, де борба була найзавзятійша, на 800 убитих було около 550 большевиків.

Напад на мирну демонстрацію за установчими зборами (де червоногвардійці убили лише кілька людий), викликав тілько протестів між петроградськими робітниками, що його наслідок дав ся відчути при виборах до петроградського Совіта.

Коли банда невідвічальних безумців била в тюрмі Шингарьова і Кокошкіна, сам Ленін переслідував їх безвіщадно і покарав їх з повним одобренем революційних мас.

Тямлю один характеристичний случай. Одного ранку газета "Век" зробила заявлене, що якісь червоногвардійці, котрим совітська управа приказала забрати в свою опіку друкарню, але обійшли ся з редактором і забрали з бюра гроші.

Інтересовані гвардійці сейчас дали публично заяву, де відновито заперечили ті всі закиди і просили оскаржуючих, щоби они доказали їм се перед судом зложеним з рівного числа сторонників противних собі сторін. Они хотіли себе добровільно віддати в тюрму, колиб їм доказали провину.

Підчас сеї крізи люди осуджували всі випадки анормально. Люди зі здоровим розсудом, котрі в звичайних часах ніколи не повірили би поголосці без доказу, вірили в найбільше дикі поголоски без ніякої підстави.

Я памятаю як рано по забраню "Зимової Палати", підчас котрого то забраня я був присутний і сам входив з першим відділом — прийшов до мене молодий Росіянин з визначної родини, котрий був приватним секретарем у Мілюкова і Терещенка.

Він почав: "Чи ви чули про забране Зимової Палати"?

"Большевиками проводили німецькі офіцири", оповідав він мені поважно. Я сказав, що мені дуже в сего дивно і спитав його, які они мали уніформи.

"Так розуміє ся, німецькі уніформи."

"Чи були там також які німецькі жовніри"?

"Так, поле сто, всі також в уніформах і вся команда велась в німецькій мові!"

Коли я їхав до Москви слідуючого дня по битві (в Москві), мені оповідали в дорозі від стацій, що Кремлін зістав цілковито знищений. А коли я дістав ся до Кремліна, пять "блоків" від стації — там не було видко майже ніякого ушкодження.

Розуміють ся, як мала Америка знати, що було правда, а що брехня, коли такі сплетні були в Росії. Як Америка мала зрозуміти, що російська [illegible] ставила змінювати рушитоване цівілізації, коли кілька чужинців людей хотіли клопотати ся тим, щоби хоч довідати ся, що так рно є?

Але ще є инша причина, простійша, чому є такі всілякі казки подорожників, котрі приїхали в послідних шести місяцях. Ціла підстава суспільности (в Росії) є перелицьована.

Приміром в Петрограді люди, котрі жили в готелях не могли дістати: досить їдження, досить тепла, досить сьвітла; служба була лиха і слуги зневажливі; крутого було мало зношиків (фіякрів), а на зелізниці білет першої класи не давав ніякої гваранції, що до його відділу не влізе без білетів гурток неумиваних жовнірів, котрі не любили буржуїв... Все було страшно дороге.

Але робітники в фабриках, жовніри в бараках, селяни по селах мали досить їдженя, досить тепла, досить сьвітла — не богато того всего було, се правда, але все таки було тілько, кілько Росіяни діставали коли-будь, від коли цар в своїй неограниченій мудрости пробував загнати голодом Росію до сепаратного мира в 1916 році.

А обід з двох страв, за котрий подорожуючий мусів платити 60 рублів в готелю "де Европе", я міг дістати за два і пів рубля в комуністичний обідній галі в Смольнім Інститутї.

Ту большевицьку "державу" — нам тяжко зрозуміти, бо се не є буржуазна парламентарна демократія, в котрій теоретично кождий чоловік має голос, а в практиці правительство група капіталістів. Там є диктатура пролетаріяту, неправлених людий без жадної власности, а тій ціли, щоби силою видерти раз на все власть з рук тих, котрі мають маєтки. Російська буржуазія в своїм опорі проти того оказала ся готовою злучити ся з самим кайзером.

Се мене научило трох річий:

Що класа, котра має власність, є вірна лише своїй власности.

Що класа, котра має власність, ніколи не згодить ся добровільно з робітничою класою.

Що маси робітників є здібні не лише вимріяти великі мрії, але що они мають в собі силу зробити свої мрії дійсністю.

З "Ліберейтора".

Відділ У. С. Д. П. в Гленрост, Альта.

АРЕШТОВАНЄ І УВІЛЬНЕНЄ ТОВ. Е. В. ДЕБСА.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО, 30 червня. — Тов. Евген Дебс, звісний усьому сьвідомому американському і чужинецькому робітництву в Злуч. Державах, один з головнійших провідників Соціялістичної Партії Америки і через три рази кандидат на президента з рамени тої партії в Америці, зістав арештований в неділю по полудни, дня 30-го червня, в Клівленді, Огайо, під закидом зневтовання "акту шпіонажі".

Арештовано його в "чесьнім городі", 4310 Кларк Евню С.В., де він мав промовляти на вічу клівлендських соціялістів. По арештованю довідано ся, що він був оскаржений судом присяглих в Клівленд еще в суботу по полудни. Оскаржене його було, як заявили власти, наслідком виголошеної ним промови на провінціональній конвенції соц. партії провінції Огайо, яка відбула ся тому два тижні в Кентон, Огайо.

Власти подають дальше, що в тій промові в Кентон тов. Е. Дебс мав сказати слідуюче: "[illegible] в тій війні є ті самі, як і централні держави; — т. є. рабунок і жадоба здобутків". Він мав переконувати слухачів, що "вони є здібні до [illegible] лучшого, а не лише на 'арматне мясо'"; він заявив самий, що він в [illegible] як і Роз Пастор Стокс, яку недавно тільки-що признали винною за зломане сего самого закона, т. є. "акту шпіонажі"; він цінив большевиків і I. W. W. (юнію індустріяльних робітників сьвіта) і радив слухачам, щоби вони не журили ся если їх закидає се "зраду своїх панів".

Оскаржене Дебса, якого арештовано привязують так національну як і інтернаціональну вагу, складаєть ся з десятьох закидів переступлення "акту шпіонажі" і то спеціяльно третої секції того акту, яку 16-го мая поправлено і ухвалено сурову кару за її зневтоване. (У[illegible] "сединшн бил" — законопроект не кару всякого бунту).

Єсли т. Дебса признають винним на ті всі закиди, то його жде 20 літ тюрми і $10.000.00 кари, за кождий один з тих десятьох закидів.

Поки-що, звісними є слідуючі закиди в оскарженю Дебса:

Розголошував неправдиві твердженя, в цїли перешкоджения воєнним операціям Злучених Держав, так на воді як і на суші.

Старав ся помагати [illegible] ворогів Злуч. Держав.

Старав ся викликати непослушність, неволю, бунт або відказуване ся сповняти обовязки в війську, чи то на суші чи на воді.

Старав ся перешкаджати в рекрутованю або добровільнім зголошуваню ся до військової служби в Злучених Державах.

Висказував ся в нельояльнім дусі про форму правительства Злучених Держав.

Виголошував промови, старающись нанести правительству Злуч. Держав, його мілітарним силам, прапорови і військовому уніформови ганьбу, погорду і непошану.

Говорив слова, в яких старав ся ослабляювати, провокувати і заохочувати людий ставити опір прав. Злуч. Держав, е помагати справі його ворогів.

В своїй мові радив не продукувати тих средств, які є конечні до дальшого провадження війни.

Сам висловив ся опозиційно до справ Злуч. Держав.

Два тижні минуло в неділю, як Дебс мав промову в Кентон, в котрій ясно заявив, що не відступає від соціялістичної протиофенсивної плятформи, принятої партійними делегатами після вступлення Америки в війну. Ся промова в Кентон викликала рух і цілий ряд попсювань по цілій Америці.

Після арештованя заявив Е. Дебс, що він не змінив свого становища від того, яке висказав в своїй промові в Кентон.

В понеділок рано мали поставити його перед судію Д. С. Вестенгавера, де назначуть мабуть кавцію, за яку Е. Дебс буде міг вийти на волю до часу розправи.

Розправа відбуде ся можливо в Клівленді, перед судією Вестенгавером і можливо, що еще сего місяця. Буде се одна з найважнійших судових справ, які були тільки за час війни в Злуч. Державах.

Тов. Е. Дебса арештовано о 2,30 год. по полудни в неділю, в хвилі, коли він висідав з автомобіля і був на вході до "чеського города", де відбувало ся соціялістичне віче.

Від часу, коли оскаржене прийшло, т. є. від суботи, стережено всі входячі до міста потяги, але Дебс приїхав в неділю з Індіанополіс і якимсь чином уникнув арештовання на двірци. Поліція вижидаюча на його стратила його з очий. З двірця він вдав ся до Гілзей готелю. З готелю взяли його соціялісти на автомобіль і примчали до "чеського города", де ожидало його прибуття около 3.000 осіб.

При висіданю однак з автомобіля його арештовано і по короткім переговорі з властями відпроваджено його до повітового арешту.

Ся вістка заворушила слухачів і сейчас кинено ся ратувати тов. Дебса з тюрми. За кілька хвилин зложено добровільними жертвами поверх $1.000. Група товаришів відійшла сейчас відвідати тов. Дебса, а віче продовжало ся дальше.

Однак на арештовано тов. Дебса не скінчило ся. Поліція заступила всі виходи з города і арештувала около 120 осіб, не могучих виказати ся реєстраційними картками.

Дебс на волі.

КЛІВЛЕНД, 1 липня. — Евген В. Дебс, котрого арештовано вчера, зістав випущений на волю. В тюрмі передержаний був 17 годин. По назначеню властями суми ($10.000), за яку власти згодили ся пустити тов. Дебса на волю до часу розправи, ся суму сейчас зложено.

Перед своїм оскарженем в неділю, Дебс опрокинув всі закидувані йому твердження з його промови в Кентон, заявляючи, що він того не говорив. Але сказав дальше, що радше згодить ся вмерти, чим зречи ся плятформи Сейнт Луїської конвенції.

По зложеню запоруки, Дебс готовий ся відїхати домів в Терре Гавт, Інд.

Як вже було донесено попередно, Е. Дебсови ставлять десять закидів. Кождий з них по тягне, після теперішнього закону, максимальну кару 20 літ тюрми і $10.000 грошевої кари.

Судова розправа відбудеть ся за 30 днями.

П. Андреєв.

ПОЧАТКИ РЕЛІГІЇ.

(Продовжене).

В деяких краях істнував звичай убивати на могилі померлого його жінку, слуг і деяких приятелів. Причина повстання сього страшного звичаю та сама: померший повинен мати в будучім житю не тільки свій маєток, але товариство жінки, слуг і приятелів. Се віруванє так вкоріняло ся у деяких народів, що приятелі, слуги і жінки ішли в могилу за покійником цілком добровільно, без всякого примусу.

Друге жите представляло ся подібним до земного житя також і що до суспільного устрою. Народи, що мали королів і ділили ся на вельможних і простих людий, вірили, що такий суспільний порядок буде і в другім житю. Як і тут, буде там панувати король, окружений своїми слугами; як і тут, вельможі будуть там панувати, а прості робити. Такі погляди панували не лише серед дикунів, але і серед більше осьвічених давних народів, наприклад серед Греків, Жидів і и.

Та потроха таке грубе поняте про друге жите почало заступати ся досконалійшим. Поволи загробне істнованє почали уважати чимсь неподібним до житя на сім сьвіті. Тоді замість того, щоб закопувати поживу і річи покійника разом з ним у могилу, почали все те палити. При паленю річ нищила ся, значить, вона була вже непридатна до уживання. Та тепер почали думати, що душі померших можуть уживати їх, коли схотять. Тим більше, що на душі почали згодом дивити ся, як на щось мінливе, ніж людське тіло. Але така переміна в давних віруваних відбула ся протягом довгого ряду віків; а давнійше людям було досить тих немних і часто суперечних вірувань, про які ми отсе розповіли.

Таким чином ми знаємо, як представляли собі первісні люди загробне жите. Тепер поставмо друге питане: де ж, на їх думку, проходило се жите? Богато сучасних нам народів думає, що загробне жите буде в небі і тому тутешнє жите звуть земним, щоби відрізнити його від небесного. Та для первісних людий така думка дуже тяжка: яким способом може людина дістати ся на небо, тай пощо? Далеко лекше для них думати, що душі померших живуть там, де живуть і живі люди. Колиб покійники жили десь далеко, колиб не вязали ся живими у сні, не могли робити їм неприємностий і мішати ся до їх справ. То тому, що все те буває часто, міркують дикуни, то покійники, значить, мусять жити десь недалеко. Що первісні люди думали саме так, про се сьвідчать оповідання мандрівців про вірування сучасних дикунів. Одні з дикунів думають, що душі померших блукають коло місць, де вони давнійше жили; другі, — що духи їх предків часто приходять до своїх могил; треті вірять, що у кожне місце, де помер хто небудь, приходять потім привиди. Мурини думають, що душі померших усе ще перебувають серед живих і що вони якимсь невідомим способом живлять ся тою самою поживою, котру їдять живі.

Часом уважають, що душа помершого перебуває в покинутім будинку або на селі, де він жив перед своєю смертю. К а м ч а д а л и (мешканці півострова Камчатки на Сибірі) часто покидають ту хату, де хто небудь помер і не беруть трупа з собою. Иньші дикуни, Л е н г о е н, майже все покидають хату, де хто небудь умер. Теж саме оповідають і про богатьох инших дикунів.

Та з часом се первісне віруванє трохи змінило ся, а саме почали думати, що хоч душі приходять до своїх давних помешкань, але все живуть в деякім віддаленю від них.

Для прикладу наведемо віруване деяких дикунів. Н о в о к а л е д о н ц і (Нова Каледонія — остров на Спокійнім Океані) вірять, що душі померших живуть в чагарнику (в шуварах). По березі африканські Мурини, думають, що в чагарниках живуть дикі люди, заманюють до себе їх душі, щоби зробити з них своїх рабів. К а ф р и ховали своїх вождів на горбах, так само робить К о м а н ч і і П а т а г о н ц і. Так само робить і богато инших народів. В звязку з сим звичаєм повстало віруване, що другий сьвіт містить ся на горах.

В тих місцевостях, де було богато печер, в них почали довести покійників і звідси повстало віруванє про підземний другий сьвіт. Та се віруванє могло також повстати з звичаю їх закопування трупів у землю.

Богато дикунів думає, що душі часом спокійно перебувають в своїх могилах, часом виходить з них і блукають по землі. Відомо, що в глубоку старовину людям часто доводило ся відбувати далекі і тяжкі переселення. На заселенях очевидно покидали вони добровільно свій рідний край; [illegible] голод, всякі злидні або вороги виганяли їх звідти і змушували шукати нового притулку. Звичайно на новім місци богато людий сумувало за рідним краєм і то одному то другому, майже щоденно снили ся рідні поля, ліси, гори. Сі сни вони висновали так, що душа їх в ночи вертає ся на своє старе гніздо. Колиж хто умирав, то казали — його душа зовсім пішла в ті місця. Так повстало віруване в те, що другий сьвіт лежить десь далеко і що душа мусить відбути далеку мандрівку, перше ніж вона дістанеть ся до нього. В полудневій Америці Ч о к о с и [illegible] прийшли з західних країв по той бік Океану і сподіють ся по смерти повернути до свого давнього рідного краю. Так само вірять сумежні з ними А р а у к а н і. Можна би навести богато подібних прикладів і всі вони доводять, що дикуни, які переселили ся, часто уважають свій давний рідний край тим місцем, де по смерти живуть їх душі.

У сих [illegible], — а їх є більшість, — душі померших повинні, як ми вже казали, відбути більшу чи меншу мандрівку, щоб дістати ся до того місця, де вона буде постійно перебувати. Можна начислити кілька таких мандрівок, — є мандрівка до підземного сьвіта, є мандрівка через велику зимну країну, є мандрівка здовж ріки і мандрівка через море.

Богато племен, що залюднюють Америку, жили колись в печерах, звідки вони потім переселились на рівнини і долини. Тому серед них розширене віруванє, що першу людину сотворено від землею або в скалистих горах, де богато печер. Туди, на їх думку, і мандрують душі померших. Людина, що йде по смерти в далеку дорогу "на другий сьвіт", повинна очевидно на думку віруючих, мати відповідні річи, потрібні в дорозі. Так наприклад Фіджійці вкладають у руку померлому палицю, щоб він мав можливість оборонити ся від ворогів; Новокаледонці кладуть разом з ним прилад до кидання короткого списа, такий дротик; таким самим способом повстав звичай убивати на могилі коня або верблюда, щоб полекшити умерлому тяжку дорогу або класти гроші, щоб він мав чим заплатити за перевіз і дарунки, щоб умолити чортів, що чигають на дорозі; Ескімоси кладуть на могилу дитини собачу голову, щоб собака могла завести її в країну душ. В тих випадках, коли якенебудь плем'я доходило до свого нового селища і йшло в верх по ріці (горі рікою), у нього повставали відповідні звичаї, щоб випраяти душу в дорогу до давнього рідного краю. Частину маєтку померлого складали в погашений човен і пускали за водою в надії, що він дійде на другий сьвіт. Одно племя на острові Борнео мало давнійше звичай класти в човен меч померлого, поживу, одежу і т. и.; давнійше прикували ланцухом до човна одну з його рабинь; потім сей човен пускали по ріці в море. З часом сей звичай майже зник; але як спогад про нього, переховали ся тільки правила, що коло могили вожда ставлять човен.

Гарни Українці
УКРАЇН. КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ
[illegible]
S. Tych[illegible] The Merchant Tailor
504 MAIN ST., WINNIPEG, Phone St. John 163.

НОВА УКРАЇНСЬКА РОБІТНЯ
[illegible] Українцям, що я отворив
КРАВЕЦЬКУ РОБІТНЮ
під числом
708 MAIN St. WINNIPEG, MAN.
[illegible]
Поручаюсь Вашій памяти, остаюся з поважанням,
В. КУЗІК
708 MAIN St. WINNIPEG, MAN.

ДУМКИ ПРО РОБІТНИЧИХ ВОРОГІВ І ПРИЯТЕЛІВ.

(Докінчення).

Отже й не дивно, що така не дозрна праця підриває здоровлє такого народного робітника. Примірон: йду одного разу, вже десь около дванайцятої години в ночі біля ред. "Р. Н.", дивлю ся, в редакції ще горить сьвітло. Входжу до середини і застаю редактора при праці. В розмові між нами, я спитав ся чи не шкодить його здоровлю так до пізна працювати. На те редактор відповів, що хоч і як шкодить, хоч груди в нього вже давно хорі, то нічо не поможе, бо праці є богато, а робітників до неї мало. Він мусить зайняти ся поза редакційною роботою всякими мітінгами, кружками, комітетами, відчитами, ріжними справами; а тут нема майже такого дня, щоби до редакциї не прийшло кільканайцять людий за порадою в ріжних справах; там чоловік працював і відійшовши з роботи не дістав від підприємця належної йому заплати; то знова наша укр. робітниця працювала в одним підприємстві, лишила і властитель скривдив її не платячи; там того або сего скалічило. І де они всі піюуть за порадою і помічю, а надто як нема гроша?. Ідуть до редактора "Роб. Народа". А все те забирає йому час, який він мусить надолужувати ночами. І мені було жаль того щирого народного робітника, а тимбільше, що наші "християне" до того ще й його не поминають в своїх "джекінських" накидуваннях.

Не від річи буде ще застановитися над відношенем нашого духовенства до особи Д-ра Сушка.

Читаючи в "К. Р." критику про Д-ра Сушка тоді, коли він був на "холді" в пресвитерії, я уважав се за вислід патріотизму з боку нашого духовенства. Тай нераз було, що я сам думав: — добре "К. Р." робить, що так "збирає" Д-ра Сушка. Не вжеж такий чоловік повинен служити нашим ворогам а не нам? Але, що його жінка і дитина потребували куска хліба, а в "своїх" було йому тяжко заробити, в сего не хотів знати.

Зпова мині, коли Др. Сушко став на кращій дорозі, не згіб в своїм житю перед тим ніколи ни-був, який за се на нього з батерсьмой і дійсно інквізиторський спосіб накидувати ся, — се вже є непростиме!

Читаю, примірои, безличну і некультурну критику "України". Ся критика була писана навіть не словами інквізиторського наймита, і не словами якогось там "духовного", котрого через дівчата вигнано з гімназії в Галичині, і він приїхав тут, а "їх преосьвященство" "викровили" його на попа. Ні, ся "критика" була писана такими словами простого формальчука. "Критик" так "України" як взагалі особи Д-ра Сушка наплював в очи правді і авторам довжезних статий, писаних в "К. Р." перед тим, коли Др Сушко мав приїхати до Канади.

Автори тих статий були тоді представили Д-ра Сушка, як чоловіка не лише вченого і талановитого, але рівночасно й заслуженого громадянського діяча. Они розписувались про його високу науку, про студії на кількох університетах, про одержане докторату, про його наукову працю, про професорство і т. д.

Так про Д-ра Сушка писали тоді наші "духовні отці". І, як сьвященики мали не брехати.

А нині ниють там "джек"в своїй "критиці" "України", в супереч тому усьому, що той самий "К. Р." писав тому кілька літ про сего самого Д-ра Сушка, — робить з него чоловіка невченого і нездібного, а з тих "духовних", що так високо були піднесли Д-ра Сушка робить прайших брехунів. Готовий навіть і докторат йому відобрати, бо, мовляв, він его отримав з протекції (добре "закадив" Єзуїтам). Чейже той "критик" добре знає, що і його "бос" єпископ від княжної Сапіжини мав ще більшу протекцію, бо через ту протекцію, а не завдяки здібностям став єпископом. Він се знає прекрасно, але пише несотворені річи на Д-ра Сушка тому, що йому за те єпископ має платить.

А коли з ним так єпископ зробить, як з Д-ром Сушком або незнана будучність занесе й єпископа в положене Д-ра Сушка, то сей "критик" зверне тоді свої "здібности" і "стиль" против єпископа, тай зробить з нього другого "Макарія"!

Рівночасно "критик" в "К.Р." представляє "Україну" я як найгірший сьвітлі і напав на видавництво. Адже вже перед ним було кількох критиків "України", між якими були люди навіть компетентні і не дуже щирі Д-рови Сушкови, а всеж таки признали вартість журнала. А навіть свого часу бувший редактор "К. Р." о. Залітач, перед одним добр. був висловив Д-рови признане за "Україну", лише сказав, що наш народ ще не є на стільки осьвідомлений, що би оцінив такого рода видавництво та належито його попер.

Сей самий "критик" прекрасно розумів, що "Україна" я по рівнанню до видань "К. Р.", так під зглядом літературної як і наукової вартости стоїть далеко вище. Як таком, що "Україна" борше може служити за показчик для чужинців, чим видана "К. Р." з їхнім опатентованим Ш. Табачником, котрого духовні отці так само рекламують своїм вірним, як пресвитерські прічери св. письмо.

Але очевидна річ, хто на чиїм возі їде, того пісню сьпіває. Таке саме з "критиком".

Дальше мабуть той самий "критик" злобно висьміває бесіду Д-ра Сушка, хоч будь що будь, Др. Сушко не говорить таких дурниць, як єпископ в своїх дуже "вчених" і "поступових" проповідях. Та Др. Сушко стоїть о много краще що до роботи від єпископа; коли що говорить, то радить, щоби подумати над його бесідою, і про обговорювану річ читати книжки. Підчас коли єпископ скаже навіть крайну дурницю, то всеж "вірні" мають уважати її за сьвяту. Примірон, чи треба аж скінчити гімназію і теольогію, та бути префектом львівського духовного семинари, щоби сказати таку дурницю, як свого часу єпископ сказав в малій церкві на проповіди, а імено накинув ся був на робітничі організації (юнії) та переконував вірних, що юнії не лише що непотрібні, але навіть шкідливі; що їхні провідники побирають нераз більшу платню від президента Америки. На доказ наводив такого одного робітничого провідника у Відни.

"Пересьвященний" висказав той недотепний свій аргумент з такою певностию своєї непомильности, що тобі робітнику навіть і чути не треба про якусь там робітничу організацію. Робітничі провідники, після єпископа, то твої вороги. Ти можеш спокійно працювати без твоєї робітничої організації, без боротьби о підвишку платні, о лучші умовини праці. Чейже капіталісти люди добрі, сами знають, яка тобі платня належить ся? Вони певно тобі кривди не зроблять.

І велике число наших робітників йде за голосом своїх "пастирів", і не вступають до юнії, хоча наші робітники виконують найтяжші роботи, та є найдешевше плачені і живуть бідніше житє від других, від юнійних робітників. Так ми не зорганізовані робітники они дуже часто йдуть робити за скебів, чим наносить собі і другим робітникам велику шкоду і шкідливі наслідки. Отже тим своїм нечесним ділом не лишень, що для себе нічого доброго не зроблять, але рівночасно дуже шкодять сьвідомим робітникам в їхній боротьбі за кращу долю.

Чи в виду того дивним може видаватись, що мимо великого вкладу праці наших робітничих провідників, організація між нашими робітниками таці не має такого успіху. Як між робітниками других націй, при мірем Фінляндців.

Кинть собі "критик" з "К.Р." з відчитів Д-ра Сушка, котрі мали далеко більшу вартість від єпископських 'поступових' проповідий, та пише ось як: "Тому було так богато людий на відчиті, що з Сушка є добрий "комедиянт". Коли отже після неї рекомендації "критика" з "К. Р." той бесідник має більше число слухачів, що з добрим комедиянтом, то в такому разі всі наші попи будуть також добрими комедиянтами, бо вони мають на своїх проповідях нераз і більше "вірних" слухачів між Др. Сушко на своїх відчитах. А в єпископа, то такий буде найлішший комедіянт, бо коло нього "вірні" слухачі аж дусять ся.

Єсли попи називають себе християнами, най жеж ними і будуть. Най не будуть фарисеями. Їх орган "К. Р.", котрий називає себе "християнською" газетою, хай буде змістом "християнський", а не чорносотенний. Хай служить добру, а не до обкидування болотом людий; хай ширить той мир, що проповідував Христос, але не роздор і ненависть до других.

Дальше в своїх проповідях попи знають лише страшити "вірних" пеклом, забороняти читати газети і книжки та платити: "дай!" Навіть і ти, доню українська дай з своєї вісім або десять долярової тижневої платні, з котрої підчас теперішної дороженечі тобі не вистарчає на житє. Але се нічого не обходить, коли ти доню відійдеш з служби через якусь там звірюку в людськім тілі. Коли ти відійшовши з роботи будем мати який клопіт з платнею, то то дї йди до соціалістів, най вони за тобою упімнуть ся.

Попи вчать Вас, укр. робітники і фармері лише молити ся, постити і бити поклони, поза тим більше нічого. Вони знають також лише гроші з Вас лупити.

Хотять вас бачити завсігди в "тьмі кромішній" аби в вас мити і над вами пануватн.

І всі ті, що є проти Тебе, робочий народе є їхніми союзниками. Пізнай їх всіх і відвертай ся від них, бо они несуть тобі вічну нужду і горе.

Іди за своїми братами і товаришами з'органїзованими робітниками, бо они йдуть до всього сонця нового житя.

Іван Т. Коваль.

ЗА "ДУМКИ РОБІТНИКА"

В неділю, дня 30-го червня с. р. я зайшов до склепу, як се звичайно кождої неділі роблю, щоби звідтам піти з другими товаришами на виклад тов. Дра. Сушка. Се було ще трохи завчасно на виклад і ми мали ще час там посидіти. По своїм привитаню один з присутних дає мені "Р.Н." і показує мені там статейку під заг. "Пупрунова інтелігенція а робітнича громада". Глянувши на се, я пригадав собі, як то раз один зі знаних мені панків назвав чесних робітників голотою і назав, що більше від них не піде. Беру я се тай читаю я по перечитаню обертаю на другу сторону і бачу там "Думки робітника". Почав отже і се читати на голос. Нараз пару людий обступили мене і питають, до чого се? то не варто читати і т.п. Я намагав ся доказати добрі сторони сего "ала" (по їх думці), та в них аргументи були такі, що лише на "беклайн" можна їх почути. По якімсь часі нашої суперечки они выслали до мене преддорового чоловіка, щоби сей виразив їхні засоби знань, котрого они набрались в двайцятім столітю. З ним я пробував що небудь говорити, але нічо з того не вийшло, бо він не з теперішних людий, а ще з тих перед історичних прачоловіків. Він без намислу минув ся на мене, тай розумієть ся, я без оружія мусів "скапітулювати". Потім они грозили, що така буде ще й иншим... Мені сі люди беруть за гріх, що свими часами я читаю польську літературу. В їх очах я через те не є жадний Українець, до того ще й "сьвятоцін" не заховую і т. п. Єсли будемо всі читати так українську літературу як ви се робите, то певно не будемо мати жадного інтелігента, котрий би щось написав і видав, крім канадийського рода долярової "інтелігенції". Жаждучі-ж мусить черпати здорову воду звідтам, де можна її дістати...

На кінець скажу вам: на будуче з такими дурницями не виривайтесь, а радше познакоміть ся бодай з українською літературою, а богато-богато навчите ся.

Бажаю успіхів в науці,

І. Сворський.

ВАЖНЕ ДЛЯ ФОРТ ВІЛІЯМ, ОНТ.

Відділ У. Р. Д. П. в Форт Віліям [illegible] українських робітників в тій місцевости, що льокаль відділу міститься тепер під ч. 349 Сімпсон Стр. Мітінги відділу відбувають ся кождого вівторка і четверга вечером дискусійні, а в неділю адміністраційні.

Приходіть і вписуйте ся в ряди нашої робітничої організації. Приходіть на мітінги; льокаль просторий, місця є доволі.

Укр. Роб. Дім.

"УКР. НАР. КАСА ХОРИХ" В ТРАНСКОНТ, МАН.

[illegible]

ЖЕНЩИНИ-ЧЛЕНКИНИ ДІСТАЮТЬ ЗАПОМОГУ В ЧАСІ ПОЛОГОВОЇ СЛАБОСТИ.

[illegible]

Інформації і статути можна дістати в льокали "Читальні ім. Т. Шевченка", де У. Н. К. Х. відбуває свої мітінги кождого другого четверга вечером, або в секретаря:

[illegible]
Box 231, Transcona, Man.

ЗАХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

Оправляю фотографії і образи в рами під шклом з найліпшого матеріялу місцево і тано. Готові образи в рамах під шклом посилаю також через "експрес" на провінцію. До склепу даю значний опуст. Також занимаю ся мальованем портретів малих і великих. З малих фотографій роблю великі портрети. Близші інформації уділяю листовно, на що прошу залучити 2-центову марку на відповідь. Моя адреса:

JOHN STARZYK
590 Dufferin Ave.,
Winnipeg, Man.

ПОШУКУЮ

свого брата Івана Червоника, з села Хрищатик, пов. Заставна, Буковина. Хто би про него знав, або він сам, най зголосить ся на понизшу адресу а дістане 5 дол. надгороди. Він послідними часами перебував у Монтреалі, Кве.

Geo. Chervonink
100 — 9th St.
54). MILWAUKEE, WIS.

ПОШУКУЮ

мого брата Івана Ґжебаковського, з села Вилавче, пов. Вашківці, Буковина. Хто би про него знав або він сам, нехай зголосить ся на адресу:

Mrs. Jennie Gedde
Gen. Delivery
55) Saskatoon, Sask.

25 ДОЛ. НАДГОРОДИ

дістане той, хто знайде 5-річну червону, меребну кобилу. Она мала на шиї дзвінок. Пишіть на адресу:

Dmytro Bylowsky
57) LAMONT, ALTA.

ПОШУКУЮ

Павла Гаврика, котрий мав перебувати у Вінніпегу, Ман. Хто би про него знав або він сам, прошу написати до:

Demeter Rema
Box 48, Iroquois Falls, Ont.
55)

НАЙСТАРША УКР. ГОСТИННИЦЯ

М. Гаврисюка
міститься при
207 СЕЛКІРК ЕВНЮ
ВИННІПЕГ.

[illegible]

НАВІДАЙТЕ НА АДРЕСУ:
207 SELKIRK AVE.
WINNIPEG, MAN.
Телефон: St. John 108.

ДОБРЕ ЗНАНА
УКРАЇНСЬКА ГОЛЯРНЯ
міститься на
146 HIGGINS AVE.
Хто лиш хоче бути по модному обстриженим та старанно обголеним нехай зайде до нас. Наша адреса:
146 HIGGINS AVE.
в другім бльоку на полудне від Сінпарської стації.
Н. Шестань, властитель.

Перший і одинокий в українській мові каталог
БАЙСИКЛІВ І ПРИЛАДІВ.
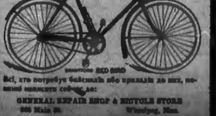
Всі, хто потребує байсиклів або приладів до них, повинні написати сейчас до:
GENERAL REPAIR SHOP & BICYCLE STORE
866 Main St. Winnipeg, Man.

ЧИТАЙТЕ І ШИРІТЬ "РОБОЧИЙ НАРОД"!

ДОМАШНА АПТИКА
ПІД ЗАРЯДОМ Др. І. К. ПАЗДРІЯ
ВИРОБЛЯЄ СЛІДУЮЧІ ЛІКИ:

[illegible]

Адреса:
DR. I. C. PAZDRIY
500 SELKIRK AVE., WINNIPEG, MAN.

КІЛЬКО ВИ ЖЕРТВУВАЛИ НА УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ ДІМ В ВИННІПЕГУ?

Д. Д. Вуд, през. і мен. — М. Ц. Вуд, секр.
В. А. Вуд, заст. през. — Д. Дж. Вуд, касієр.
D. D. WOOD & SONS, Ltd.
Достачателі будівельного матеріялу і вугля.
Наші ціни є умірковані.
Одинокі агенти для
BRANDFORD ROOFING
Єсли потребуєте будівельного матеріялу як вапна, цементу, [illegible]
ДОСТАВЦІ ТВЕРДОГО І МЯГКОГО ВУГЛЯ.
Офіс і склад: ROSS & ARLINGTON STS. — Телефон: GARRY 2000
WINNIPEG.

ТИСЯЧІ
$1.000.000 долярів $1.000.000
видає ся дешево слухати музики і співу артистів. — Се можна отримати за малі гроші, наколи маєте грамофон.
ОБВЕСЕЛІТЬ СЯ МУЗИКОЮ І СПІВОМ НАЙБІЛЬШИХ СЬВІТОВИХ СПІВАКІВ.
Рідна пісня і рідна музика а меньше і пісні сьвітової слави співаків звеніти-муть у Вашій кімнаті.
[illegible]

КОНЦЕРТ, СПІВ, ГУМОР, ЗАБАВА ДЛЯ КОЖДОГО.
[illegible]
НАЙЛУЧШИЙ ВИБІР РЕКОРДІВ.
ХОРОВІ СПІВИ І ДУЕТИ.
[illegible]
ГУМОР І КУПЛЕТИ.
[illegible]
СПІВИ З ОРХЕСТРОЮ.
[illegible]
ПИШІТЬ ПО КАТАЛЬОГ:
RUSKA KNYHARNIA
850 Main St. Winnipeg, Man.

[illegible]
Н. Г. КІММЕЛЬ, урядовий нотар.
[illegible]
СВІЙ ДО СВОГО!
[illegible]
J. G. KIMMEL & Co. 534 MAIN ST. WINNIPEG, MAN.